

NAPREJ

Glasiló jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 96. V Ljubljani, sobota dne 27. aprila 1918. Leto II.

Strah pred parlamentom.

V nekaj dneh — dne 30. aprila — se snide državni zbor. Da vlada z nekako skrbjo gleda na bližajoče se zasedanje, bo vsakdo umel. Nikdar ni imela trdne večine in je tudi sedaj nima. Da si zagotovi tako, je, kakor pravilno omenja neki dunajski oficijoz, »potrebna programa«. Z običajnim mečkanjem že v minu ni šlo dolgo, sedaj pa šele prav ne. K temu pride afera s cesarjevim pismom, odstop Černinova in imenovanje novega zunanjega ministra, spričo katerih dejstev utegne, kakor se zdi, ministrski predsednik biti potisnjen kar v kot. Najbrže bodo tedaj »od vseh strani zbornice izjavljali, povpraševali in se pritoževali ter se je batili, da utegnemo doživeti burne in živahne seje«. Mogoče je to že, prav gotovo pa ni. Povodov »za pritožbe« je v izobilici. Noben poslanec, ki svojo zastopniško dolžnost jemlje resno — in misliti bi, da to zadene protežno večino zbornice — se ne bode upal motiti razprav v zbornici zaradi tega, ker bi bil potem na pravem potu, da brezuspešno svoje pritožbe.

Slaba vest vlade kakor tudi njenih očitnih in skritih pristašev ožividno napravlja te težave jako prozorno: parlament bi radi — naravnost povedano — potisnili na stran. — Zato oglašajo »v parlamentarnih krogih« z vso naglico bojazen, »da naj bi se prva seja že po kratkem trajanju prekinila in naj bi se sklicalo prihodnjo sejo pismenim potom. Nekateri celo menijo, da bode morda že prej odpovedana za 30. aprila sklicana seja in podaljšan termin parlamentarnega zasedanja«. Da se tej »bojazni« da več duška, se vladno časopisje neznanjsko razburjeno zgraža in iskuša obenem razširiti mnenje, češ, da je zveza z Nemčijo v nevarnosti.

Ta bumbug je le mogoč, ker se predstavlja lahkovernemu čitatelju stvar tako, kakor da bi imela politika, katero je narekovalo cesarjevo pismo, danes popolno veljavo. Danes veljajo zadnje izjave krone in našega zunanjega ministra, da so tako prikrojene, da noben pameten človek ne more na tem dvomiti, da smo za žive in mrtve zvezani z Nemčijo. Res ni šele potrebno, da vsaka nemškonalna omizna družba šele posebej prisega mašo zavezniško zvestobo. Naši kanoni na zapadni fronti in dolgi vlaki z avstrijskimi četami, ki so dospele v Belgijo, ne potrebujejo nobenega zgovornega poudarjanja, ker označujejo dovolj namene naših odgovornih državnikov in krone.

In nastopi tudi še celo gosposka zbornica, da se napravi važno. Članstvi ustavovorne

stranke in središča zborovali in njunim sejam se pripisuje posebna važnost, ker sta bili zelo številno obiskani.

Od središča jih je prišlo skoro polovico, od ustavovorne pa celo dve tretjini. Sklenila se je resolucija, katere vsebina se zaenkrat prikriva. Sicer nihče ni posebno radoveden, kaj je gosposka sklenila; toda »Neues Wiener Tagblatt« izblebeta, da izjavlja gospoda to, »kar danes nemški narod v Avstriji občuti« in kakor hitro gospoda pride s svojimi nazori, »bo pod globokim vtiskom in težo tega glasu vedela biti vsa nemška Avstrija enega mišljenja«. To se naj zgodi v seji, katere takojšnje sklicanje zahtevajo od preds. gosposke zbornice. Ako bi pa seja izostala, potem »se bosta obe stranki obrnili v smislu resolucije izražene izjave na javnost«.

V gotovem smislu nam more biti zahteva obeh skupin gosposke zbornice popolnoma prav. Ako smatra gospoda sklicanje parlamenta za potrebno, tedaj bi smatralo zavlačevanje sej državne zbornice naravnost za izziivanje. »Neues Wiener Tagblatt« vse težave, ki stoje zasedanju nasproti, izraža v stavku: »Kabinet Seidler stoji pred težko razrešenim vprašanjem, kje in kako bi se dobila večina v parlamentu«. To je pa vprašanje, ki se v prvi vrsti tiče vlade. Ako ga ne more razrešiti, tedaj se mora pač umakniti drugim možem. Časi, da bi vlada mogla izločiti parlament, ako ni kos svojim nalogam, so minuli in »parlamentarični krogi«, ki »se boje« za mirni potek sej, se bodo prepričali, da prebivalstvo ni več voljno prenašati vladanja »nepoznanih moči«.

Ivan Cankar:

Očiščenje in pomlajenje.

Predavanje v »Ljudskem odru« v Trstu, dne 20. aprila leta 1918.

Prijatelji, Tržačani!

Preden vam spregovorim o velikih in važnih stvarih, ki so v živi zvezi z življenjem našega slovenskega naroda in z življenjem nas vseh, vam sporočim, Tržačani, pozdrave iz Ljubljane! Nekoč je rekel ljubljanski župan doktor Ivan Tavčar lepo in resnično: »Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa so njena pljuča!« Brez pljuč srce ne bo utripalo, rez, srca ne bodo pljuča dihale! Brez Trsta, brez morja bi bila svobodna, samostojna, demokratična Jugoslavija nemogoča, bi bila mrtva že ob rojstvu, pokopana za vekomaj. Kdor pride iz Ljubljane k vam, čuti, da pride domov, da stoji na domačih tleh, da govori s sebi enakimi, ki ga razumejo, ki sočustvujejo z njim in so z njim enih misli. Pozdravljeni!

I.

Prijatelji! Kadar preboli človek težko bolezen, kadar se vzdrami iz silne preizkušnje, iz temne blodnje, takrat ni več tisti, ki je bil poprej. Oni prejšnji, ki je živel pred boleznijo, mu je čisto drug človek, mu je skoraj tujec. Prerojenemu, iz trpljenja, iz groznic in blodenj vzdramljenemu se zdi, da je vse njegove prejšnje bitje in nehanje nekje v daljni daljavi za njim, da je vmes celo dolgo, veliko in strašno življenje. Čuti pa obenem, da ni bila brezkoristna ta preizkušnja z vsemi njenimi brezmejnimi grozotami, da je bila preizkušnja potrebna zato, da so njegove razbolele oči ugledale veselo zarjo jutra in pomladi, da so oči njegove duše ugledale zarjo novega, poglobljenega spoznanja. Najprej spoznanja zmot in grehov preteklosti, nato spoznanja poti, ki vodi iz jutra v dan, iz sedanjosti v bodočnost.

Silen je vihar, ki buči preko trpeče zemlje, preko človeštva, tega ubogega, v krčih in vročici poblaznelega. Vihar ruši mesta in vasi, pustoši dežele, da so gole in puste kakor beraška dlan, vzdignil je valove morja, da treskajo ob najvišje bregove, poplavlja pokrajine, kjer je nekoč dihala bogato življenje. Ali ta vihar ne podira le mogočnih hrastov, temveč ne prizanesa niti ne poniznim bilkam na senožeči, niti ne drobnemu, komaj iz popia vzklicemu cvetju na mladikah. Tisoči in tisoči mladih, življenja željnih in življenja vrednih bitij pada pred našimi očmi v prezgodnji grob. S silnim korakom hodi smrt po okrvavljeni zemlji in kosi in žanje brez misli in brez usmiljenja. Zdaj je resnica, kar je govoril pesnik-prerok pred mnogimi leti:

Grobovi tulijo . . .
šume in tulijo razkopani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak . . . Kaj hočete od nas?

Imeli smo ljudi — v poljani cvet,
imeli smo jih — vrhu gore hrast,
imeli smo jih — dali smo jih vam —
kaj hočete, grobovi, še od nas?

Ali ne samo v strelskih jarkih — ne samo tam žanje smrt! Obilo in preobilo žetev je našla tudi v tihih domovih, med štirimi stenami. Tam umirajo tisoči za nezprosno boleznijo, ki se imenuje bridkost in skrb in — glad.

Kljub vsemu, kljub temu brezdanzemu morju krvi in morju solz — kljub vsemu ni predrznost, če pravim, da je in ostane resnično, kar sem bil nekoč napisal:

Nobena solza ni potočena zastoj, nobena kaplja krvi ni prelita zastoj!
In še nadalje:

»Svetlejši iz noči zasije dan,
življenje mlado vre iz starih ran
in iz trohobe se rodi vstajenje!«

Kajti kolikor tisočev jih je padlo na bojiščih, kolikor tisočev jih je umrlo doma od vsega hudega: — ostalo jih

LISTEK. Sovražniki.

Vse mu je gomazelo pred očmi in vendar ni zapazil ničesar vznemirjajočega ali nadzemeljskega: pravcato omamljajoče razbijanje je bilo to, kakor če jutraj prično delati v kaki tovarni, kat, kat, kat, kjer morda seklijo salame, ali pločevino, ali usnje in taisto zopet sesivajo s stroji v za las enake koščke. . . In tedaj je razumel, da je to enoisto, ako salame, ali pločevino, ali usnje, ali ljudi. . . samo doslej je mislil, da je razloček: doma, med hišami in ulicami je mislil, da je to, kjer se vsak drugače oblači, po svojem okusu, kjer se gospe smeji in ljudje o sebi govore, kakor da bi bil vsak nekaj posebnega. . . kjer se nahajajo izložbe in v teh knjige in v zadnjih se piše o ljudeh, o bolečinah, o veselju in o trpljenju posameznih, samotno živečih ljudi, veselju, bolečinah in o ljubezni. . .

O knjige! V dolgih dneh brezdelja, pod težkimi oblaki, na golih tleh varnostnih naprav ležeč, v omamljivih in gorečih sanjah je tu Fedor srkal v črkovnih vrstah zaprti čarobni svet, ki se tam notri daleč, daleč sveti, v nedosegljivem, rožnatem in divjem zraku. . . Romani in novele ter gledališke igre, velikansko potno opisovanje, tisoč in ena noč, vse, kar govori o deželi

sanj. . . nič od tega ni tukaj, nič od pristnosti, od resničnosti velike tovarne za razkrajanje človeka, h kateremu se je pred tremi leti zbudil, iz onih sanj, o katerih je sodil, da so resnične. O ljudje, gospe, ljubezen, gledališče. . . skrbi polne in vesele idile in pretresujoče tragedije! Najbolj so ga zanimale ljubosumne in ljubimske drame; z izbuljenimi očmi in proti nebu molečimi lasmi je prežal, kako se je razžaljeni ljubimec zvijal v svojih mukah, s koliko besedami in zgodbami opisuje svojo bol in se prilizuje, kako potem svojo nezvesto, pa neznanjsko sladko ženo zadavi ali pa umori tatinskega zapeljivca, kajti izmed obeh more živeti le eden, ga umori, ker se je drznil dotakniti, kar mu pomenja več kakor življenje in smrt! . . . Nekoč je Fedor čital med topovskim ognjem nekaj podobnega; o življenju in o smrti nekega človeka, katerega je spoznal po opisovanju in ga bolje poznal, kakor vsakega poljubnega njegovih znancev — bil je govor o ne kem človeku, o njem samem. In ko je junak v tej knjigi zasledil svoje življenje, tedaj je Fedor spustil z zobmi skripaje in omamljen knjigo na tla in je šunil kakor kak ponočnjak svojega tovariša, ki mu je z zardelim obrazom že nekaj minut pripovedoval, da jih je od njih padlo že dvesto, pač pa je sedaj postojanka zagotovljena, ker smo dobili ojačenje.

Za sedaj se je Fedor približal sanjski deželi, oni hvalisani, ki se je svetila nedaleč, oddaljena samo nekaj

kilometrov proč. Približuje se ji, sam v gozdu, izbran kakor kak potnik na severni tečaj, ki ima pogum, da se odtrga od svojih strahopetnih in žalostnih tovarišev in se izseli v daljnjo deželo, o kateri krožijo stare, občudovane legende. . . V vasi čaka Fedorja ljubezen, ona čudezna moč in vzvišenost, ki ne deluje z armadnim zborom in oddelki ter bataljoni in ne pozna terenskih formacij, ne razpredelkov, še manj pa rojnih čet, temveč samo enega človeka, od vseh milijonov. . . samo enega človeka, ki je več in važnejši od vseh ostalih skupaj. In ako imaš pogum, tedaj postaneš ti oni človek. Eno nro je bil včeraj zvečer z Ano skupaj, in Ana mu je tukaj z rokama in očmi povedala, da je on. Kako je Ana tja prišla, ali je padla z nebes ali vzklicala iz zemlje, to dognati ni imel več časa. V spominu mu je bilo, da je približno tako-le pravila, da je na potovanju in iskanju za svojim možem ali svojim bratom na fronto, pa je morala ostati tamkaj, v skriti hiši, tresoč se in boječa, ko so naši vojaki začeli streljati na vas.

Naprej. . .
V temini se pokazujejo slike: hribček, ograja. . . Tajinstvena tihota povsod. To je deželna cesta. . . to že hiše. Črna, votla okna mu kažejo svoje odprtine. Tam je hiša. . . tja mora kreniti. . . O, pač to je. . . Luč, luč. . . o nebeška lepota! Sanje in čudež. . . Luč za oknom. . .

bo se dovolj, da se zgodi, o čemer sem trdno in verno prepričan: na tem ogromnem pokopališču, na teh od selz in krvi bogato pognojenih tleh si bodo zgradili sinovi in vnuki svetlejši, lepši dom, ki si ga bodo uredili po svoje, iz trpljenja vzkipeli volji, po svojem, v novih spoznanjih dozorelem razumu!

To moje prepričanje, to moje zvesto zaupanje v veselejšo našo bodočnost ni prazna beseda, ni gola želja! Utemeljeno je v vsem, kar vidim in slišim, da le stopim na cesto. Nespametne so govorice o razuzdanosti, podivjanosti in posurovelosti; nespametne so in krivične. Ker vse, kar se godi žalostnega, je le zatohla noč pred zarjo, ki je blizu! Jaz vitlim oči, ki so gledale grozot grozoto in so zdaj zamišljene, temne in udrte; vidim lica, razjedena in izgledana od bolečin. Ali iz globočine teh razpaljenih oči, ki so gledale smrti v obraz, sije kakor luč iz teme novo spoznanje življenja in smrti: s teh zagorelih, izgledanih lic odseva moška zrelost, pogum in moč. Nedorasli prepevajoči otroci so šli, da se pobratijo s smrtjo; vrnilo se je dorasli, v ognju in peklu preizkušeni mošče; niso se vračali prepevaje, temveč zamišljeni vase in v svet in v bodočnost; očiščeni so se vrnilo iz jeklene kopeli. In prav tako se je zgodilo z vsakim posameznikom onih drugih, ki so bili ostali v zapuščenih in osirotelih domovih, in ki so gledali in okusili krivico za krivico, trpeli nasilje na telesu in duši. Vsak zase — izvzamem le tiste, ki nimajo ne srca, ne duše, temveč le usta in denarnico — vsak zase se je pričel zavedati zmot in zablod preteklosti, se je s skrbo in s strahom, toda hkrati z vero in upanjem zagledal v prihodnost, začel si meriti novo pot — sebi, otrokom in vnucom.

To je očiščenje in pomlajenje.

II.

Kar velja za posameznika med nami, velja za narode, velja za struje in stranke v narodih, velja za celotno, vesoljno človeštvo.

Kakor posamezni človek, je stranka živo bitje, ne mrtev kamen. Raste in razvija se z narodom, iz katerega se je bila porodila; življenje naroda je njeno življenje, trpljenje naroda njeno trpljenje, moč naroda — njena moč. Ako se tega ne zaveda, ali noče zavedati, se sama izlušči iz naroda, je tuika v domači hiši: in sodba ji je pisana!

Pri nas na Slovenskem se je v teh težkih časih izvršil v življenju strank velik in pomemben preobrat. Kakor ni šla vojna mimo nobenega človeka brez sledu, tako ni šla brez sledu mimo živih strank, ki so se z narodom zrasle, da so kri njegove krvi, da sopejo življenje njegovega življenja. Posamezni se — kakor bolnik, ki je po dolgi bolezni okreval — razgleda po svoji preteklosti, se zamisli v prihodnost in ji snuje cilje. Nič drugače ni s strankami: dramijo se iz mrtvila preteklih dni, iščejo si novih poti v prihodnost.

Najmočnejša stranka naša, »Slovenska ljudska stranka« je bila dvoje desetletij za ves zunanji svet glasnica slovenskega naroda; kar je ta stranka mislila, hotela in zahtevala, to je mislil, hotel in zahteval slovenski narod — tako se jim je zdelo namreč na takojimenovanih merodajnih mestih. V svojem jedru in imenu je bila to stranka kmetov, malih obrtnikov in tistih delavcev, ki niso mogli ali niso smeli zaupati v socialno demokracijo, v njena načela in njeno taktiko. V tej močni stranki se je že pred vojno oznanjal razdor, ki je tekom vojne očitno izbruhnil. Večina se je postavila na odločno demokratično in narodno stališče ter s posnemanja vredno energijo in doslednostjo vodi to svojo politiko. Manjšina sestoji iz konservativcev, katerih, kakor vse njih nehanje kaže, ni vojna ničesar

naučila; v narodnem oziru so indiferentni, v socialnem pa dediči starih liberalcev. Svež duh pomlajenja je zavel v tej stranki in prosta zavest mladosti ji daje moč v delu ter zaupanje v dosego velikih ciljev, ki si jih je bila postavila.

Enako je začutila potrebo pomlajenja, »narodno-napredna stranka«. Ta stranka našega malomeščanstva, uradništva, večine učiteljstva in velikega dela slovenske inteligence. Prekrstila se je iz »narodno napredne stranke« v »Slovensko demokratično stranko«. Prihodnost, morda že bližnja, bo pokazala kaj in koliko je na tem demokratizmu, če ne ostane samo v imenu in na papirju in če se bo stranka zares hotela in mogla otresti svojih starih liberalnih nazorov, ki so bili pred vojno vsaj v socialnem oziru naravnost predpotopni.

Tudi v »Jugoslovanski socialno demokratični stranki« se je v času vojne pojavilo gibanje — ki pa je poganjalo svoje kralje tudi že dolgo pred vojno — in ki stremi po očiščenju in pomlajenju stranke. Mnogi pristasi stranke se delajo slepe in gluhe, ne priznavajo tega gibanja in ga taje, toda dejstva, ki je jasno pred našimi očmi, se ne da utajiti, dejstva namreč, da se je stranka razcepila v dvoje struj, ki ju po starem vzorec imenujejo »stari« in »mladi«. (Konec prih.)

Politični pregled.

= **Oklic na ženstvo vseh narodov.** Mednarodna ženska konferenca za sporazumljenje narodov, ki se je vršila v Bernu, je sklenila, sestaviti poseben oklic na ženstvo vseh dežel, ki naj obsega teže in predloge, ki jih je sprejela konferenca na svojih posvetovanjih od 15. do 19. aprila t. l. Oklic ima naslednje vodilne misli: 1. Podlago mirovnemu svetovnemu položaju mora tvoriti absolutna in suverena svoboda vseh narodov, majhnih in najmanjših, onih, ki so se že zdavnaj zbudili in onih, ki so šele sedaj zbujaajo k življenju. Miru, ki ne odgovarja tem načelom, ženstvo ne more priznati. 2. Da preneha doseganje nesoglasje med deželami, nesoglasje, ki je tudi med ženstvom, pozivljamo ženske organizacije vseh dežel, da delajo na to, da zadobe narodi, ki so odvisni od države, v kateri prebivajo, popolno in suvereno svobodo; pozivljamo jih, da sklepajo v tem smislu javne izjave in prirejajo manifestacije. 3. Iz plemenskohigijeničnih razlogov sledeč načelom ženskega in otroškega varstva, obsoja mednarodna ženska konferenca za sporazumljenje narodov prizadevanja po umetnem pospeševanju ljudske prehrane, kakor tudi prizadevanja po industrijskem izkoriščanju žen. 4. Mednarodna ženska konferenca za sporazumljenje narodov smatra vzbujanje socialne zavesti med mladino potom vzgoje za predpogoji, da se sporazumejo narodi in da se pospeši mir. 5. Konferenca obsoja vsakršno na vojno hujskajoče gibanje v časopisju, literaturi in umetnosti. 6. Konferenca smatra žensko volilno pravico za najboljšo sredstvo, da zajamči ženstvu učinkovit vpliv na politično življenje svoje dežele in da pospešuje s tem tudi interese miru. Ker se po večletni vojni ni posrečilo vladam, da bi napravile konec ljudskemu klanju niti z vojaško silo, niti z diplomatičnimi tajnimi sredstvi, predlagajo žene, da naj se uvede koncem četrtega vojnega leta odkritosrčno sporazumljenje, in

edinega, kar je nad vsem obstoječim, česar upanje ga je ohranilo celo večnost treh let pri življenju.

Iztrgal si je bajonet iz nožnice in sunil je, sledeč svoji divji strasti, gospo na stran. V tem trenutku je zapopadel, zakaj se je moral učiti moritve.

Mož je sedel na postelji in počasno vstal, ko je planil v sobo. Fedorjev bajonet je splaval po zraku, ko je v krvavem vzduhu, ki ga je tiščal pred očmi, zagledal uniformo. Z glasnim vdarcem mu je bajonet padel iz rok. Bil je sovražen vojak.

Takrat še ni vedel, zakaj mu ni ničesar storil; čez deset minut, ko je že proti zakupu tetel, se mu je šele zazdelo začudeno, da ga je pustil, pa bi ga bil lahko prebodel, in zato bi ga bili celo pohvalili, on bi se bil lahko izkazal, da je zaradi njega tekel v vas, on je vedel, da je sovražni vojak, morda spijon, ki se skriva v vasi...

Toda sedaj, med tema dvema minutama, ko se je obrnil, je odšel brez vsakega glasu, prehodil drugo sobo, stopil ven na cesto in zaprl za seboj vrata, tedaj mu je snto z neodločno, trudno in skrbipolno bolestjo prešnilo srce, da sedaj s tem nima več opravka, s tem trudnim in sivim vojakom; tega sedaj ne umori, kajti on ga bo ubil itak, jutri ali pojutrišnjem, ko bodo prišli pod veliki, sivi stroj; notri v sobi je izdal svojega lastnega sovražnika, ki mu je osebno povzročil toliko gorja in katerega ni našel nikjer.

Iz ogrščine. A. Z.

naj se naznani njegov potek narodom kakor tudi ženstvu.

= **Parlamentarni položaj.** Krščansko-socialna zveza se je predvčerajšnjim sestala na sejo, v kateri je predsednik poročal o razgovorih, ki jih je skupno z načelnikom nemško-nacionalnih strank imel z ministrskim predsednikom vitezom Seidlerjem. Razpravljalo se je o političnih dogodkih in o parlamentarnem položaju. Soglasno se je poudarjalo, da krščansko-socialna stranka nima povoda, da bi izpremenila svoje stališče. Stranka bo storila vse, da se zagotovi parlamentarno delo, ki bo omogočalo, da se čim prej rešijo nujna prehranljiva in finančna vprašanja. Zvečer je imela sejo tudi zveza nemško-nacionalnih strank. Z ozirom na zadnje dogodke se je sklepanje o nadaljnjem postopanju opustilo.

= **Iz brambnega odseka.** V brambnem odseku poslanske zbornice je predvčerajšnjim brambni minister pl. Czapp z ozirom na predlog češkega poslanca Kaline, naj odsek odkloni odobrenje cesarske naredbe glede podaljšanja črnovojniške dolžnosti, izjavil, da je ta predlog za vlado in za vojaško upravo absolutno nesprejemljiv. Glede izjave »Češkega svaza« izjavlja minister v imenu ministrskega predsednika, »da izvajanja te izjave, ki so v protislovju z avstrijsko državno mislijo, naj odločneje zavrača«.

= **Klofač za sporazum.** Iz Prage poročajo: Poslanec Klofač je govoril na političnem shodu v Žižkovu ter med drugim izjavil, da njegova stranka ni nasprotna sporazumu z nemškim ljudstvom. Češko državo si predstavlja kot nekako novo Švico. Poslanec Klofač je zavračal komplot dunajskega plemstva, ki tvori nekako zaroto proti osebi, katero bratiti ni naša dolžnost. Grof Czernin da je izvršil veleizdajo na dinastiji in državi, ker je spravljal v javnost poročilo o pogajanjih v Švici ter na ta način državo ogrožal. Czernin spada pred najvišje državno sodišče.

= **Demonstracija za Czernina.** Na predvčerajšnji seji dunajskega občinskega sveta večina in manjšina stavili predlog, naj dunajska občina podela bivšemu ministru vnanjih zadev grofu Czerninu častno meščanstvo »v priznanje njegovih zaslug za domovino«.

= **Nemške zahteve.** Češki listi poročajo, da so nemške radikalne in nacionalne stranke predložile v ladi celo vrsto zahtev, tičočih se narodnostnih vprašanj na Češkem. Glede državnopravnih stremeljenj Čehov in Jugoslovancev zahtevajo, naj se omeji svoboda tiska in svoboda zborovanja, naj se postopa proti narodnikom in duhovnikom, ki so podpisali jugoslovansko deklaracijo ali pa sploh podpirajo deklaracijsko gibanje. Zahteva se tudi ustanovitev nemške navtične šole v Trstu. Ministrskemu predsedniku se je stavil rok, da do sobote odgovori na nemške zahteve.

= **Volitev župana v Budimpešti.** Glavna skupščina budimpeštanskega občinskega sveta je izvolila za župana soglasno dr. Teodorja Bodyja.

= **Naj se zahteva povsod!** V Moldaviji se je ustanovila »Zveza staršev« (Liga Cerintilor), ki odločno zahteva, da se kaznujejo oni, ki so prisilili Rumunijo v vojno.

= **Ukrajinski poslanik v Romuniji.** Ukrajinska vlada je imenovala člana kijevske rade, Galazama, diplomatičnim zastopnikom pri rumunski vladi.

= **Rumunija nevtralna država.** V angleški spodnji zbornici je izjavil Balfour, da je smatrati Rumunijo še kot za zavezniško angleško državo. Z ozirom na to izjavo, je dejal rumunski zunanji minister Arion naslednje: Balfourjeve izjave v spodnji zbornici mi niso znane. Trditve, da še obstoja zavezništvo med Rumunijo in Veliko Britanijo, je mnenje, ki ni utemeljeno z nobenim od rumunske vlade priobčenim uradnim dokumentom. Ko bo končano vojno stanje je smatrati Rumunijo med mirovnimi pogajanjmi le še za nevtralno državo.

= **Poraz in smrt Kornilova.** Po petrograških vesteh so porazile sovjetske čete oddelke generala Kornilova in jih zapodile dvanajst vrst od Jekaterinodara, Kornilove čete, ki so imele težke izgube, so se razpršile, deloma so jih polovile čete revolucionarne armade. Kornilov je bil v teh bojih baje ubit.

= **Estonsko odposlanstvo na Angleškem.** Reuterjev urad poroča, da je prišlo v Anglijo odposlanstvo iz Estonske, ki zastopa 70 odstotkov celokupnega prebivalstva, da doseže pri angleški vladi priznanje neodvisnosti Estonske. Odposlanci so imeli razgovor z Balfourjem in odpotovali potem v Pariz.

= **Masaryk na potu v Ameriko.** Iz Petrograda došla vest pravi, da se nahaja znani češki pisatelj profesor Masaryk na potu v Vladivostok, da se odpele na predavateljsko pot

Z enim mahom skoči čez ograjo. Padel je, a se pobral. Dihal je tako težko, njegovo srce udarja tako močno, da se je bal potrkati na okno, da bi je ne prepodil. . . Pritisne na kljuko vrat in odpre. . .

V prvi sobi ni nikogar, pač pa se svetlika skozi vrata druge sobe ozek žarek luči, od stropa do tal. Oprimši se je bližal vratom, pa je prevrnil stol. Zdaj je začul lahko stokanje, vrata se odpro in prikazala se je s svečo v roki gospa. Držala je svečo v roki, hitro zaprla za seboj vrata in padla pred njim na kolena.

»Ana . . . ne boj se . . .« je zamrmral in se ji približal, da ji poda roko. Ko se ji je približal in pogledal gospej v obraz, je prestrašen, z odprtimi ustmi odskočil.

»Kaj je, kaj se je zgodilo?« je povpraševal.

Bilo mu je, kakor da mu srce leze v možgane. Redko, velikansko, mogočno čustvo je bila ta strast in ta bol, eua onih, o kateri je tako grozno in poželjivo sanjal med svojimi knjigami.

»Ali je kdo notri?« je zarjul s tujim, neznanškim glasom, ki mu je bil zagrenil divje in jeznorito življenje. Pozneje, čez nekaj dni, je mislil začudeno o tem, zakaj je takrat z vso gotovostjo mislil, da je notri praporščak. Bilo je skoro neverjetno, da bi on, zapustivši bitko, pribežal k tej gospe . . . Gotovo je, da je v tem trenutku mislil in vedel, da se notri nahaja praporščak, in kar je sklenil, to je veljalo edino le praporščaku, njemu, ki ga ni pustil oditi, in je prišel semkaj, da ga oropa

vanje v Ameriko in od tam na Francosko. Češko-slovaške armade, ki so se bojevale preje ruski armadi, hočejo oditi preko Vladivostoka, Japonske in Amerike na Francosko, da vstopijo tam v francosko vojsko.

— **Nemški konzul kot časnikarski cenzor.** Slovenski dnevnik »Edinost« v Trstu je zvedel iz zaupnega vira, da se je nemški konzul (!) v Trstu obrnil na višje mesto politične uprave na Primorskem s pritožbo, češ, da se nekateri tržaški listi — »Edinost« je imenoma omenjena — neprijateljsko obračajo proti Nemčiji. Konzul prosi, naj se potrebno (!) ukrene, da se takemu postopanju napravi konec (!). Dotična višja oblast je ustregla prošnji konzula in ukazala podrejenim oblastvom primerne odredbe — — — Časopisi v Avstriji stoje, kakor znano, že dolgo časa pod varštvom nemških konzulov!

— **Vojvodinja Kurska.** Socialna demokracija je v nemškem državnem zboru že izjavila, da je ustanovitev vojvodinje Kurske le kupčijska pogodba med pruskim plemstvom in baltiskimi baroni. Ta izjava potrjuje, da imajo Nemci tako meščanstvo kakor tudi kmetje in delavstvo nobenega interesa na tem, da se ustanovi vojvodinja Kurska. Kupčijska pogodba med dvema plemiškim strankama, ki sta nemškemu in letskemu narodu sovražni, ne more odgovarjati interesom obeh narodov. O pol. usodi Letске, t. j. Kurske, juž. Livonske in zapadnega dela vitebske gubernije more odločevati le letsko prebivalstvo. Njegova volja more priti do izraza le v zakonodajni narodni skupščini, ki se more izvoliti na podlagi splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice. Volitve pa se morejo izvršiti šele tedaj, če se odstranijo vse nemške čete iz teh dežel. Nemške okupacijske oblasti morajo predati svojo vladno provizorično vlado, sestojeci se iz zaupnikov vseh razredov in narodnih skupin baltiskih dežel. Provizorična vlada bo razdelila svojo moč v interesu baltiskih provinc, poravnala prepire med socialnimi razredi in varovala interese narodnih manjšin, da pripravljata tako volitve v narodno skupščino. V vojaškem oziru se bo opirala na letske regimente, ki se nahajajo sedaj na Ruskem. Pred volitvami morajo dobiti letski begunci in ujetniki možnost, vrniti se v domovino. Dokler te želje niso izpolnjene, je sporazumenje med nemškim in letskim narodom izključeno. Pogodbe, ki jih je sklenil kurški deželni svet z nemško vlado, že zato ne morejo biti merodajne za Letsko, ker obstoji deželni svet v svoji verodostojnosti in ker so bili izvoljeni člani v deželni svet je od baronov. Tudi vsebinsko nasprotujejo te pogodbe vsem narodnim letskim zahtevam. Ustanovitev vojvodinje Kurske pomeni vrnitev k feudalizmu; od teritorialno enotnega Letskega se odtrga del, ki naj bo politično čisto nekaj drugega, kakor pa ostali deli letskih dežel. Tako je razdelila nemška vlada Letsko v tri dele: v vojvodino Kursko, v livonsko vprašanje in v zapadni del vitebske gubernije. Ne smemo meniti, da nemška vlada ni poznala narodopisnih mej letskih dežel, ko je napravila načrt za razkosanje Letskega. Poznala jih je nemška vlada, poznali so jih tudi baltiski baroni, ki žive v teh deželah. To razkosanje je zahteval sistem. Ako bi bili Nemci Kursko, Livonsko in Estonsko kratko in malo anektirali, bi bili morali dati Letom in Estoncem državnozborsko volilno pravico. In to naj se prepereči. Zato določbe te dežele »samostojnost«, to se pravi, oblast nad temi deželami dobi v roke majhna nemško-baltška manjšina, z razkosanjem dežel pa bi bila otežkočena enotna demokratična akcija.

— **Nemčija in Holandska.** Med nemško in holandsko vlado se vrše pogajanja o raznih pogodbah. Pred vsem gre za gospodarska pogajanja glede nadaljnjega obstoja dne 31. marca potekle gospodarske pogodbe. Glasom pogodbe bi Nemčija dobavljala Holandski premog in les, zato pa bi dobivala živila. Razum tega se razpravlja v drugi komisiji o izmenjavi ladjskega prostora med Holandsko in entente. Za razpoloženje na Holandskem je značilen članek uglednega holandskega glasila »Nieuwe Rotterdamsche Courant«, ki pravi med drugim: »Vsled zadnjih vojni uspehov je v Nemčiji prišla na površje struja, ki izvira po celem svetu, zlasti na Holandskem, vzbujajo veliko skrb. Če se ta struja še razširi, potem se bo vojna za več let podaljšala in zahtevala še stotisoče človeških življenj. Nevarnost trenutka, tako se nam dozdeva, ni na Holandskem, marveč v Berlinu.«

— **Holandska plovba ustavljena.** Iz Bata-vije se brzojavno poroča: Holandska plovba iz Vzhodne Indije v angleška in ameriška pristanišča je popolnoma ustavljena.

— **Položaj na Irskem.** Nevtralno časopisje poroča, da je v zapadnih distriktih Anglije pretečeni terek delo počivalo ravnotako kakor v Dublinu in celi Irski kot protest proti splošni vojaški dolžnosti. V celi Angliji je zavladalo veliko razburjenje zaradi odpornega stališča rimsko-katoliške duhovščine na Irskem.

— **Irsko vprašanje.** Angleška vlada se silno trudi, da bi varala javno mnenje v Zedinjenih državah kakor tudi na Angleškem o pravi situaciji v Irski. Na Angle-

škem ne dajo mnogo na kompromise, ki so jih dosegli dosedaj, ker Irsko ne zaupa nič več angleškim obljubam in bo spolnjevala priprave za organizirani upor. Razni angleški poročevalci javljajo, da je revolucija že na pragu.

— **Nadaljnih 40.000 čet na Irsko.** Pariški listi javljajo iz Londona, da so odposlali po odredbi generala Frencha na Irsko še nadaljnjih 40.000 čet. Tam je sedaj koncentriranih 40.000 mož angleških čet, s katerimi hočejo vzdržati na Irskem javni mir in red.

Majsko slavlje.

SHOD V SPODNJI ŠIŠKI, ki se vrši danes zvečer se začne vsled policijske odredbe že ob 7. zvečer. Prosimo, da pridejo vsi pravočasno na shod, na katerem bo poročal sodr. Kristan.

V Trziču se vrši shod jutri, v nedeljo ob 3. popoldne, kakor naznanjeno.

Prvega maja se bodo vršili javni shodi v naslednjih krajih:

Ljubljana

ob 10. dopoldne v »Mestnem Domu« poroča sodr. K o p a č.

Jesenice

ob 10. dopoldne pri »Jelenu« poroča sodr. A. K r i s t a n.

Idrija

ob 10. dopoldne pri »Črnem Orlu« poroča sodr. M i l o s t iz Trsta.

Zagorje

ob 9. dopoldne pri »Mihelčiču« poroča sodr. Č o b a l.

Krmelji

ob 3. popoldne v gostilni pri »Papežu« poroča sodr. Z o r e.

Trbovlje

ob 9. dopoldne na vrtu »Delavskega Doma« poroča sodr. P e t e j a n.

Hrastnik

ob 2. popoldne v »Delavskem Domu« poroča sodr. P e t e j a n.

Zidan Most

ob 1. popoldne poroča sodr. S i t e r.

V nedeljo, dne 5. maja se vrše shodi v naslednjih krajih:

Rakek

ob 3. popoldne v gostilni Ševar poroča sodr. K o p a č.

Borovnica

ob pol 5. popoldne v gostilni Čerk.

Pasja vas pri Velenju

v gostilni gospe Marije Cigler.

Dnevni red shodov je:

Manifestacija za mir, svobodo in za osemurni delavnik.

DELAVCI in DELAVKE!

Udeležite se v velikem številu teh shodov, da bo manifestacija impozantna!

ZA RDEČI TEDEN,

vlada splošno zanimanje med našimi sodrugi po vseh krajih. Ako bo vsak napravil svojo dolžnost, bo uspeh RDEČEGA TEDNA, za naš dnevnik in stranko razveseljiv.

V ta namen, smo našim zaupnikom poslali primeren letak, da ga razdele med tiste, ki na »Naprej« še niso naročeni.

Izpolniene izjave novih naročnikov je odtrgati in takoj po sklepu tedna poslati na upravo »Napreja« v Ljubljano.

Sodrugi, od 28. aprila do 5. maja na delo za naš dnevnik in za stranko!

Dnevne beležke.

— **Sodrug Jura mrtev.** Iz Brna se poroča, da je v sredo umrl sodrug F. A. Jura. Pokojni je bil med voditelji čeških nevtalstov in najbolj izpostavljen napadam od strani čeških separatistov. Pokojnik je bil izvrsten in priljubljen agitator. Bodi mu zemlja lahka! Bratski stranki izrekamo naše sožalje na izgubi tako odličnega sodruga.

— **Natečaj.** Na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, bodisi na terasi ali pred teraso se bo postavil pokojnemu dr. Jan. Ev. Kreku spomenik iz marmorja, obrnjen proti Ljubljani, s stodno cerkvijo v ozadju. Slovenski kiparji se

vljudno vabijo, da pošljejo za ta spomenik načrte, v merilu 1:10, na katerih naj se nekoliko tudi očrta ozadje, odbor za Krekov spomenik, v roke gospoda akad. slikarja Rih. Jakopiča v Ljubljani, do konca meseca oktobra 1918. Načrti naj se pošljejo brez umetnikovega imena, a z njegovim geslom označeni v zapečatenih ovitkih; ime pa naj se pridene v posebnem, tudi zapečatenem pismu, na katerem je zapisano geslo. Po pretoku roka bo izbral odbor razsodišče, ki bo presodilo poslane načrte. Umetniku, čigar načrt bo po sodbi razsodišča najprimernejši, se prisodi nagrada 1000 K, in on je zavezan, po svojem načrtu, iz označene tvarine, v označenem odmeru izvršiti in postaviti tekom dveh let po sprejetju načrta spomenik. Skupni stroški za spomenik ne smejo presežati 40.000 K. Kiparsko delo naj bo iz belega marmorja; o podstavku bo odločal kipar. Načrt, ki bo za prvim razsodišču najbolj ugajal, dobi nagrado 500 K. V Ljubljani, 20. aprila 1918. — Odbor za Krekov spomenik.

— **Dva nova vlaka na kamniški železnici.** Počeni s 1. majem do preklica bosta vozila na črti Ljubljana-Kamnik ob nedeljah in praznikih vlaka števil. 2171 in 2180 določena za osebni promet in imajoč vozove II. in III. razreda po sledečem voznem redu: G. 2171 ob 1.30 minut popoldne iz Ljubljane drž. kolodvor, prihod v Kamnik ob 2.53 minut popoldne. G. 2180 iz Kamnika ob 8.50 minut, prihod v Ljubljano ob 10.10 minut zvečer.

— **Dopis iz Jesenic.** Pri razdelitvi semenkega krompirja za občine Jesenic v ponedeljek, dne 15. t. m., je prišlo do izgredov in posledica je bila ta, da so bili gospod župan Čebulj malo prijeti za ušesa od neke žene tovarniškega delavca, češ, da imajo navadno pri razdelitvah malo »ta kratkega« pod kapo, da lažje uganjajo svoje zaničljive burke nad ubogimi ljudmi, ki se morajo pehati za vsak najmanjši košček živil.

— **Pegasti legar v Trbovljah.** Nemški listi poročajo, da je bil v Trbovljah ugotovljen pegasti legar pri nekem vojaku, ki se je vrnil iz vojnega ujetništva.

— **Tržaško aprovizacijsko vprašanje.** Na govabilo Delavskega sveta se je zbralo v četrtek v dvorani »Fenice« lepo število zastopnikov vseh strank in razredov. Med navzočimi so bili tudi poslanci dr. Gasser, Oliva in Rybač (Pittoni je bil zadržan). Razpravljali so o težkočah aprovizacije v Trstu in sredstvih proti preteči katastrofi. Izvolili so delovni odbor v ta namen. Poročal je sodr. dr. Puecher. Člane odbora priobčimo v ponedeljek.

— **Županstvo Podgora t. č. v Gorici** ulica Alessandro Volta št. 4, posluje v uradnih urah za stranke vsak ponedeljek, četrtek in sobota od 8. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter obenem raznanja, da sprejema pri c. kr. poštne uradu v Gorici vsa prihajajoča zasebna pisma. Stranke, katere ne dobivajo od svoje pisne, naj se obrnejo na občinski urad. Dalje se ponovno pozivlja prebivalstvo, naj si vsakdo roprej ogleda domovje, predno se vrne, da ne pride z dežja pod kap.

— **Jadranska banka.** Jadranska banka je imela 18. aprila bilančno sejo, na kateri je bil odobren predlog, da se od čistega dobička pr. 1.298.365 kron razdeli akcijonarjem dividenda po 30 kron.

— **Nič več smotk.** Od dobropoučene strani poročajo: Z našimi tobačnimi zalozami bomo izhajali, če se vojna nadaljuje, do leta 1920. Smotk pa ob nadaljevanju vojne že leta 1919. ne bo več, ker ne dobimo iz Amerike in Holandske za smotke potrebnega tobaka. Ostale bodo le še cigarete, ali pa bomo izdelovali smotke po nemškem vzorcu, ki bodo pa seveda le nadomestek. Pridelovanje tobaka se je zelo skrbilo.

— **Osepnice** so se zopet pojavile v Hrvatskem primorju; 1 slučaj v Senju, 2 v Zablanou.

— **Vojna psihologija.** Poročevalec »Timesa« v Rimu denuncira italijanske okultiste in špiritiste kot — nemške tajne agente. Izvaja, da se je ustanovilo v vseh velikih mestih sumljivo mnogo okultističnih zvez, in da se napovedujejo pri špiritističnih sejah z neverjetno točnostjo nemške vojna delovanja in nemška obstreljevanja. Tako je bilo bombardiranje Neapolja napovedano že pet dni prej. Poročevalec pravi, da obvešča dotične medije nemško vrhovno poveljstvo. Demoralizacija širokih slojev prebivalstva da je vsled te vražje taktike naravnost uničujoča.

— **Izšla je knjižica: »Razprave strankinega zbora«.** Naroča se pri upravi »Napreja«. Cena 1 K 50 vin, za izvod.

Vojna.

Dunaj, 26. aprila. Uradno se razglašajo: Na južnozahodni fronti nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 26. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Napad armade generala Siksta pl. Arnima na Kemmel je imel popoln uspeh. Kemmel, obsežna višina na flanderski ravnini, je v naših rokah.

Po dobri artiljerijski pripravi je infanterija generalov Sieger in Eberhardt opetovano napadla v naskoku. Francoske divizije, ki so v okviru angleških čet branile Kemmel, ter v zvezi s temi Angleži pri Wytschaete in Dranoeterju smo vrgli iz njihovih pozicij. St. Eloi smo vzeli po kratkem boju, ravno tako na bojnem polju zgrajene betonske hišice in utrdbe. Pruske in bavarske čete so sovražniku iztrgale vas in višino Kemmel. Vkljub težavnemu terenu smo prodrli do potoka Kemmel. Vzeli smo Dranoeter in višine severozahodno Fleugelhoek. Zračne bojne flotilje so napadale sovražne oddelke in vozne kolone na cestah v ozadju. Ujeli smo v teh bojih nad 6000 mož, večinoma Francozov, med njimi je 1 francoski in 1 angleški polkovni poveljnik.

Južno Somme nismo zamogli obdržati Villers-Bretoneux, kamor smo bili udrli. Nadaljnji sovražni protinapadi so se izjalovili tik vasi ter ob gozdu Hangard. V tem odseku smo ujeli 2400 mož. Med Avro in Oiso od časa do časa artiljerijski ogenj. Na zapadnem bregu Mozle so saške kompanije v naskoku vzele francoske jarke ter vdrlje v Regneville. Ko so izvršile svojo nalogo, so se vrnile v svoje pozicije. — Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Berlin, 26. aprila zvečer. Sovražni protinapadi na Kemmel in na bojišču južno Villers-Bretoneux so se ob velikih izgubah za sovražnika izjalovili.

Dunaj, 26. aprila. V noči od 22. do 23. aprila je oddelek naših rušilcev izvršil smek v južni Adriji v Otrantski zaliv. V bojnem ognju s sovražnimi pomorskimi silami je bil nek sovražni rušilec močno poškodovan. Naše ladje so se vrnile nepoškodovane.

Zadnje vesti.

Otvoritev poslanske zbornice preložena.

Dunaj, 26. aprila. Predsedstvo poslanske zbornice razglašajo, da se je za dan 30. aprila določena seja poslanske zbornice preložila na dan 7. maja. Dnevni red ostane nespremenjen.

Bodoči litavski vojvoda.

Draždane, 26. aprila. Poroča se, da se vrše razgovori med saško vlado in državnim vodstvom glede litovskega vprašanja. Ako priklopijo Litavsko Saški, pride v poštev kot litovski vojvoda gotovo le saški princ Friderik Christian.

Anarhija v Sebastopolu.

Dunaj, 26. aprila. Poljska časniška agentura javlja iz Odese: V Sebastopolu divja anarhija. Delavci nočejo pripoznati vlado ljudskih komisarjev in hočejo dati Sebastopol brez boja. Temu so se protivili mornarji. Prišlo je do preprirov, ki so se končali z zmago delavcev. Vlado nad Sebastopolom je prevzela mestna дума, ki so jo priznale čete, častniki trgovske mornarice in prebivalstvo. Svet vojnega ladjevja je ušel na ladje in proklamiral diktaturo nad Črnim morjem.

Ententa pripravlja protiofenzivo.

Curih, 26. aprila. Glasom »Tagesanzeiger« se ujemajo vse vesti v tem, da pripravljajo ententa veliko protiofenzivo na zapadu kakor tudi v Italiji, Macedoniji in Palestini.

Grška armada na bojišču.

Sofija, 26. aprila. Vsled grške mobilizacije je dobil Guillaumat znatno rezervo čet, okoli 100.000 mož, kar mu bo omogočilo podvzeti napade večjega obsega, česar do sedaj ni mogel storiti. V bodoče je zato pričakovati pogostejših napadov. Posebno hudi boji divjajo ob Strumi, kjer hočejo utrditi Angleži široko mostišče, katerega bodo zasedle grške armade, ki prihajajo na bojišče.

Napetost med Nemčijo in Holandsko.

Haag, 26. aprila. Po otvoritvi današnje seje druge zbornice je vnani minister London izjavil, da so se pojavile težkoče z Nemčijo, zlasti glede vprašanja peska in sipe. Pogajanja ne potekajo brezpogojno neugodno, a vlada si je svesta resnosti položaja. Po ministrovi izjavi se je vršila tajna seja zbornice. Ministrski predsednik in vnani minister sta se posvetovala s konventom seniorjev o težkočah, ki so nastale glede razmerja z Nemčijo.

Amsterdam, 26. aprila. »Algemeen Handelsblad« poroča: Vest o najnovejših ukrepih naše vojaške uprave povzroča vznemirjenje. A samoočebni je umevno, da se mora storiti vse, kar zahteva previdnost. Novi dopusti se ne dovoljujejo več. Dobro znamenje je, da se že dovoljeni dopusti ne prekličajo.

London, 26. aprila. Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Zahteva Nemčije, naj Holandska dovoli prevoz vojnega materijala po holandskih železnicah in kanalih, smatrajo v vladnih krogih za enako zahtevi, stavljeni belgijskemu kralju, naj Belgija dovoli prevoz nemških čet skozi Belgijo. Nemčija namerava nastopiti nasilno, če bi Holandska ne ugodila njeni zahtevi. V Washingtonu upajo, da se Holandska ne bo udala nemškemu pritisku.

Aprovizacija.

Prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglasijo zanesljivo v ponedeljek, dne 29. aprila 1918 v sladkorni centrali pri gosp. ravnatelju Lillegu, radi nakazila sladkorja.

Tešenje. Nakazovanje testenin je za nekaj dni ustavljeno, ker se prične v ponedeljek z razdeljevanjem blaga, ki ga je dobila mestna aprovizacija od deželne vlade.

Razdelitev ješenja in kaše za Vič. Mestna aprovizacija ljubljanska bo v ponedeljek, dne 29. t. m. razdeljevala za pripadnike ubožnih akcij na Viču iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti ješenja in kašo. Na vsako osebo odpade po 30 dkg ješenja in 30 dkg kaše; skupaj 60 dkg, kar stane skupaj 30 vin. Določa se naslednji red: Od 8. do 9. ure dopoldne pridejo na vrsto vse rumene izkaznice B, od 9. do 10. ure rumene izkaznice C št. 1 do 300, in od 10. do 11. ure s št. 301 do konca. Vsaka stranka naj pripravi drobiž.

Razdelitev ješenja in kaše za Moste. Mestna aprovizacija ljubljanska bo v ponedeljek dne 29. aprila razdeljevala za pripadnike ubožnih akcij v Mostah iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti ješenja in kašo. Na vsako osebo odpade 30 dkg ješenja in 30 dkg kaše, skupaj 60 dkg, kar stane skupaj 30 vin. Določa se tale red: Od 2. do 3. ure popoldne pridejo na vrsto vse rumene izkaznice B, od 3. do 4. ure rumene izkaznice C št. 1 do 300, od 4. do 5. ure št. 301 do konca. Vsaka stranka naj pripravi drobiž.

Izdelke iz prekajevalnice Kranjskega deželnega mesta za dobavo klavne živine bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po tem redu: V ponedeljek dne 29. aprila od 8. do 10. ure št. 3200 do 3300, od 10. do 12. ure št. 3300 do 3400, od 3. do pol 5. ure št. 3400 do 3500, od pol 5. do 6. ure št. 3500 do 3600; v torek dne 30. aprila od 8. do 10. ure št. 3600 do 3700, od 10. do 12. ure št. 3700 do 3800, od 3. do pol 5. ure št. 3800 do 3900, od pol 5. do 6. ure št. 3900 do konca; v sredo dne 1. maja od 8. do 10. ure št. 1 do 100, od 10. do 12. ure št. 100 do 200, od 3. do pol 5. ure št. 200 do 300, od pol 5. do 6. ure št. 300 do 400; v četrtek dne 2. maja od 8. do 10. ure št. 400 do 500, od 10. do 12. ure št. 500 do 600, od 3. do pol 5. ure št. 600 do 700, od pol 5. do 6. ure št. 700 do 800. Vsaka oseba dobi en četrt kilograma cene se poizvedo v prodajalni.

Kruh na izkaznice št. 38 se dobi zopet v pekarni g. Žužka, Moste.

Za strankin sklad je daroval I. R. iz Ljubljane 20 K. Lepa hvala!

Za tiskovni sklad »Napreja« je nabral sodr. Velovec izmed Slovencev v Gradcu 30 K. — J. R. iz Ljubljane je daroval 40 K. Skupaj 70 K. Lepa hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

St. 5487/18.

Razglas.

V zmislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 15. aprila 1918, št. 11.507, se bo v Ljubljani dne 3. in 4. maja 1918 popisovala goveja živina, konji, prašiči, ovce in koze in sicer oba dneva od 8. do 12. ure dopoldne.

Komisija za pravo mesto bo poslovala v mestnem popisovalnem uradu; na Barju in v Spodnji Šiški pa se bo popisovalo od hiše do hiše.

V Ljubljani stanujoči lastniki navedene živine so torej pozivljajo, da jo pridejo pravočasno popisati na magistrat.

Kdor bi navedel napačne podatke, prepozno prišel popisati živino ali pa bi kaj zamočal, bo v zmislu obstoječih predpisov kaznovan.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 22. aprila 1918.

Razpis ustanov.

Na c. in kr. mornariški akademiji je oddati v šolskem letu 1918/19 štiri od dežele Kranjske ustanovljene, po velikem admiralu Antonu Hausu imenovane ustanove za sinove neimovitih slojev prebivalstva kranjske dežele.

Splošni pogoji za sprejem v prvi letnik ces. in kr. mornariške akademije so:

1. Domovinstvo na Kranjskem.
2. Telesna sposobnost za mornariško vzgojo in bodočo vojno službo na morju; to sposobnost je dokazati po »Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prosilcev za sprejem kot gojenca c. in kr. mornariške akademije«, izdanem z mornariškim pravilnikom v XXII komadu leta 1902 (za poveljstva in zavode c. in kr. vojske januarja l. 1913).
3. Zadovoljivo нравno vedenje.
4. Izpolnjeno štirinajsto in neprekoračeno šestnajsto leto starosti.
5. Z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom dovršeno dosedanje šolanje in sicer: štiri nižji razredi kake javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov kake vojaške nižje realke z nadaljnim pogojem, da je prosilec dobil v matematiki najmanj red »dobro«.

Prošnje za eno gori omenjenih ustanov v svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo je poslati deželnemu odboru vojvodine Kranjske in to najkasneje do 1. julija t. l.

Pozneje došle prošnje se ne bodo upoštevale. Izključujejo se prosilci, ki imajo v prvi vrsti pravico do kakega eraričnega mesta.

Prošnji je priložiti:

1. Krstni list;
2. domovinski list (mladeničev);
3. izpričevalo vojaškega zdravnika;
4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem spričevalu;
5. vsa spričevala srednje šole in sicer tudi zadnje spričevalo od 1. semestra;
6. spričevalo o premoženju, potrjeno od pristojnega županstva in župnega urada in ravno tako нравstveno spričevalo.

Prošnje je kolkovati s kolkom 2 K, vsako prilogo pa s kolkom 50 h, če ni že itak kolkovana.

Prošnje smejo vložiti samo starši (oče, ali če njega ni, mati ali varuh).

V Ljubljani, dne 20. aprila 1918.

Kranjski deželni odbor.

KINO CENTRAL v deželnem gledališču.

Sobota 27., nedelja 28. in ponedeljek 29. aprila

V proslavo godu Nj. Veličanstva cesarice Z I T E

gala predstave

OBRAZ NA OKNU. Sijajna detek. drama v 4. dej. — V glavni vlogi slavni Harri Higgs.

STRAH V MLINU. Izvrstna veseliga v 2. dej. V glavni vlogi Ernest Matrey.

Ni za mladino.

Pozor! Do preklica se vrše predstave ob delavnikih ob 4., pol 6. in 7. zvečer, v nedeljo ob pol 11., 3., pol 5., 6. in pol 8. zvečer.

Torek 30. aprila, sredo 1. in četrtek 2. maja.

Nordisk spored

ZMAGA LJUBEZNI

Krasna Nordisk-drama. V glav. vlogi ljublj. občinstva

GUNNAR TOLNÄS

Ni za mladino.